

Brian Deer om läkaren som lurade världen

Under riksstyrelsens årsmöte i Malmö den 6 maj 2023 fanns det en särskilt intressant punkt på agendan: **Brian Deer**, den brittiske journalist som avslöjade Andrew Wakefields forskningsfusk om en länk mellan autism och MPR-vaccinet. **Pontus Böckman** intervjuade honom och samtalet är transkriberat samt översatt av **Lotten Kalenius**.

Pontus Böckman: Jag tror att de flesta har hört talas om Andrew Wakefield och den bedrägliga studien som fick folk att tro att det fanns en koppling mellan MPR-vaccinet och autism.

Vi vet också att det fanns en journalist som grävde fram alla detaljer och fakta om hur det gick till. Brian Deer är den journalisten. Välkommen, Brian!

Brian Deer och Pontus Bäckman. Foto: Per Edman.

Brian Deer: Tack, Pontus.

Pontus Bäckman: Wakefields så kallade studie publicerades alltså i februari 1998. Låt oss gå tillbaka lite i tiden för att få reda på vem du är. Vad har du för bakgrund, vad är din akademiska karriär och vad gjorde du innan?

Brian Deer: Jag var journalist och arbetade på *The Sunday Times* i London sedan 1980-talet med allmänjournalistik. Jag tänker inte säga när på 1980-talet, men det var länge sedan...

I slutet av 1990-talet gjorde jag ett reportage om den skräck som spreds i Storbritannien kring ett vaccin mot difteri, stelkramp och kikhosta, DTaP-vaccinet. Det gavs rutinmässigt till barn och det fanns en utbredd misstanke inom den tidens profession att vaccinet orsakade hjärnskador hos barn, om än sällan förekommande. Farhågan

motbevisades sedan och man upptäckte en genetisk bakgrund till de identifierade problemen. Jag gjorde en lång utredning om ämnet, vilket ledde till att jag fick en viss kunskap om vacciner och kännedom om de indikationer som lades fram vid den tiden för att misstänka just det här trippelvaccinet mot difteri, stelkramp och kikhosta.

Vaccinskräcken började i England sedan smittkoppsvaccinet först utvecklades i Storbritannien i slutet av 1700-talet, och den varade långt in på 1800-talet. Nu spred sig rädslan för vaccin mot difteri, stelkramp och kikhosta på ett liknande sätt från England till USA, på grund av det gemensamma språket, och därifrån till resten av världen. Jag började förstå hur det gick till när denna rädsla uppkom.

Men jag sa till mig själv: "Jag tänker inte hålla på mer med vacciner, det är ett väldigt svårt vetenskapsområde." Jag har ingen bakgrund inom vetenskap eller medicin. Jag studerade filosofi, vilket gav mig en viss grund i kritiskt tänkande och bevisens natur. Så när Andrew Wakefield publicerade sin artikel i *The Lancet Medical Journal* i februari 1998, sa jag till mig själv: "Jag kommer inte att blanda mig i det här."

Så resonerade jag fram till 2003, när en av mina redaktörer bad mig titta på frågan om MPR-vaccinet. Vid den tiden hade vaccinationstäckningen kollapsat i Storbritannien och vi stod inför ett utbrott av mässling. Trots att jag inte ville engagera mig så gjorde jag det. Jag trodde det skulle ta ett par veckor. Vi publicerade vårt första reportage i februari 2004 och jag har varit involverad sedan dess, på ett eller annat sätt, till denna dag.

Pontus Bäckman: Så hur mycket visste du om Andrew

Wakefield vid den tiden? Var han en känd person innan hans studie publicerades?

Brian Deer: Nej, han var i princip okänd tills han publicerades i *The Lancet*. Jag minns dagen när studien publicerades, när jag läste i en tidning vad han påstod. Återigen sa jag till mig själv: "Jag lägger mig inte i det här. Det är för komplicerat." Men jag kunde redan i det skedet se vad han hade gjort, tack vare min tidigare erfarenhet av vacciner.

Pontus Bäckman: Vad hade han gjort mer specifikt?

Brian Deer: Det som ligger till grund för det hela är att när det kom till kontroverser om MPR-vaccinet, så var samma personer inblandade i den mening att skräcken finansierades av de brittiska skattebetalarna. Vi har ett rättssystem som finansierar människor i vad amerikaner kallar för grupptalan.

Om vi återvänder till skräcken för det tidigare DTaP-vaccinet så började den med att en pediatrik neurolog i London publicerade en studie. För den bad han två yngre läkare att välja ut fall från sjukhusets arkiv åt honom, fall där barn hade utvecklat hjärnsjukdomar inom 14 dagar efter vaccination. Han sa: "Gå och hitta fall till mig." Involverat i det hela fanns ett stort sjukhus, Hospital for Sick Children i London, ett mycket prestigefyllt pediatrikt centrum. "Hitta fall där barn drabbats av hjärnsjukdomar inom två veckor efter att de vaccinerats." De gjorde så, presenterade fallen för honom och han publicerade dem i en tidskrift.

Den studien publicerades 1973 eller 1974. När Wakefield publicerade sin studie i *The Lancet* i februari 1998, märkte jag att kopplingen mellan vaccinet och vad han sa var autism, låg inom tidsspannet 14 dagar efter vaccination. Fast det påstods att föräldrarna själva frivilligt hade trätt fram och angett sambandet.

Jag tittade på Wakefields studie och sa till mig själv: "Det finns advokater bakom det här." Det är inte trovärdigt att dessa två vacciner, som tillverkas med två helt olika teknologier, skulle följa samma tidslinje. DTaP-vaccinet är ett vaccin som tillverkas genom att döda bakterien som orsakar kikhosta med formalin och MPR-vaccinet använ-

der ett levande men försvagat virus. Det är inte trovärdigt.

Jag kunde direkt se att studien på något sätt hade arrangerats för att få det att se ut som resultatet från den förra vaccinskräcken. Senare upptäckte jag att Wakefield hade finansierats av en advokatbyrå för att utföra det här arbetet. Vid den tidpunkten gav den statliga juridiska myndigheten bara juridiskt stöd till människor när de sa att vaccinet administrerats inom några dagar innan de första symtomen på autism observerats. Jag tänkte bara: "Det är inte trovärdigt. Chansen att det händer är bortom oändligheten. Men jag lägger mig inte i det här."

För hur skulle man någonsin kunna veta vad som hade hänt med dessa barn? De var bara tolv stycken i studien. The Lancet publicerade en fallstudie med tolv barn. Jag frågade mig själv: "Varifrån fick han dessa barn? Varför sägs det att deras föräldrar kommit med samma anklagel-

ser som hade valts ut av en läkare flera decennier tidigare?” Så det var så jag gjorde kopplingen.

Pontus Bäckman: Vad hände då? Till en början var det här ett några veckors långt uppdrag. Men sedan blev det större?

Brian Deer: När Wakefield hade publicerat sin artikel i februari 1998 så var det inte bara han som var inblandad. För det första hade han tolv medförfattare. Sjukhuset och läkarhögskolan arrangerade en presskonferens. Läkarhögskolans dekan presenterade Wakefield för media. *The Lancet*, på andra plats av världens allmänmedicinska tidskrifter, publicerade hans artikel. På presskonferensen där han presenterade studien hade de också skapat en 21 minuter lång video för journalister för att sprida idén, särskilt inriktad mot programföretag och public service. “Varifrån fick du de där barnen?”, undrade jag...

På presskonferensen sa Wakefield att föräldrar borde sluta be om trippelvaccinet mot mässling, påssjuka och röda hund, MPR, och i stället be om enstaka vacciner.

Inom några veckor efter att jag påbörjade tvåveckors-uppdraget – vilket redan hade sträckt sig längre än så – upptäckte jag för det första att han fått betalt av advokater för att göra dessa anspråk. För det andra: att barnen hade valts ut till honom. Inte som det såg ut att ha gått till, att vanliga patienter dök upp på sjukhuset där föräldrarna sa: “Mitt barn utvecklades helt normalt, men inom några dagar efter vaccinationen dök de första symtomen på autism upp” – vilket är en ganska extraordinärt påstående när man tänker efter.

Snart nog upptäckte jag även att Wakefield, åtta månader innan presskonferensen, hade ansökt om patent på sitt

eget vaccin mot mässling. Exakt det som han sa att folk borde efterfråga.

Han fick betalt av en advokat, barnen skickades till honom av en anti-vaccingrupp. De hade kommit till sjukhuset för att framföra just dessa anklagelser och han hade sina egna kommersiella ambitioner.

Vi publicerade alla dessa fynd under 2004.

Pontus Bäckman: Han borde naturligtvis ha avslöjat att det fanns advokater inblandade. Han borde ha avslöjat en massa saker innan dess. Naturligtvis även att han hade ett eget vaccin på gång. Vet du varför det inte upptäcktes under peer review-processen, den kollegiala granskningen?

Brian Deer: Ja du. Svaret på det är kärnan till något som jag tror är mycket större.

Människor antar att jag på något sätt motiveras av vaccinfrågan, att jag försöker uppmuntra folk att vaccinera sig eller att jag är en vaccinförespråkare. Andrew Wakefield antog det när han svarade på mina avslöjanden med en stortflod av lögnar och antydde att jag arbetar för läkemedelsindustrin, att jag hittat på allt, att allt jag påstod var ett fullständigt påhitt och att han inte har gjort något fel alls.

Inget av detta är relevant. Det var inte det jag var intresserad av från början. Det som motiverade mig var min första undersökning av läkemedelsindustrin 1996, där jag avslöjade en brittisk forskare som arbetade i

**Han fick betalt
av en advokat,
barnen skickades
till honom av en
anti-vaccingrupp.**

Australien. Han hade fabricerat sina fynd om det orala preventivmedlet. Det fanns en ny generation av p-piller som hade lanserats på den tiden. Han hade fabricerat säkerhetsstudier och jag började med det. Jag blev väldigt intresserad av det. För när man har anonymiserad publicering i vetenskapliga tidskrifter så kan man inte vara säker på om patienterna ens funnits på riktigt. Vilket visade sig vara fallet med det australiensiska bedrägeriet.

Så du frågar mig varför det inte upptäcktes under den kollegiala granskningen. Peer review är inte ett sannings-test.

När min bok var under produktion ringde jag till förlagschefen och sa till honom: "Hur vet du att det jag säger är sant?" Han svarade att de hade fått den kollegialt granskad. Då svarade jag att peer review inte är ett sannings-test, det är ett rimlighetstest. Jag kanske ljög i min bok. Hur visste han att jag inte ljög? Jag kanske har hittat på en massa saker. Han svarade att de hade fått den genomläst av redaktionen, eller något i den stilen. "Ja, men hur ska de veta då," frågade jag.

Så vad jag fick dem att göra var att inför den första, amerikanska upplagan – publicerad av Johns Hopkins University Press, där Johns Hopkins är världens främsta forskningscenter för medicinsk forskning inom den akademiska sektorn – så kontrollerade de varenda fotnot gentemot dokumentationen. Originalmanuskriptet hade 2 000 fotnoter. Bara för att jag sa till dem: "Ni måste kontrollera detta."

Och ja, jag hade en känning i förväg. Redan när boken var under förberedelse och redo att tryckas blev vi serverade ett 46-sidigt brev med lögnar och smutskastningar

mot mig, med alla möjliga fantastiska anklagelser för att försöka få Johns Hopkins att inte ge ut boken. Så anledningen till att vi vet att boken är sann är för att fakta har kontrollerats.

Det sista jag kommer att säga om detta är att det måste ha funnits ganska många människor inom vaccinforskningen under många år som lagt märke till "14-dagars sammanträffandet" mellan DTaP-vaccinet och MPR-vaccinet. Varför gjorde de inget? Varför sa de inget? Hur kommer det sig att jag, med en examen i filosofi och utan formell utbildning i medicin eller naturvetenskap, gjorde det? Jag visste inte ens hur man stavar till Crohns sjuk-

dom. Wakefield pratar mycket om Crohns sjukdom, jag kunde inte stava till det när jag först började med den här granskningen. Hur kommer det sig att jag gjorde något åt det och att det medicinska etablissemang, de akademiska institutionerna och alla andra inte gjorde det?

Det enkla svaret på det är att det bara fanns två möjligheter: antingen var studien bokstavligen sann, eller så var den det mest skandalösa bedrägeri du någonsin kunnat föreställa dig. Etablissemangets attityd och inställning är: "En snubbe skulle aldrig göra något sådant. Aldrig göra det. Det kan inte vara så."

Det var exakt samma sak med Storbritanniens mest kända förfalskning, Piltdownmannen. Det var en falsk samling av fossila artefakter som skulle skapa intrycket av att en "felande länk" hade upptäckts mellan människor och apor. Det var en helt galen förfalskning. De tog en skallbit från en människa, en bit av käken från en schimpans och tänder från en orangutang, grävde ner dem i grus nära London och sedan "hittade" dem när mer seniora personer stod runt medan de grävdes fram. Det var exakt samma sak. Det är vad Wakefield gjorde. Han tog barn, han tog vissa symptom och vissa föräldrars anklagelser, blandade ihop dem och publicerade dem. Ett solklart, skandalöst bedrägeri. Men det medicinska etablissemang, det var inte känslomässigt kapabelt att inse att något sådant kunde hända.

Min drivkraft i allt detta är just det. Jag säger i min bok, i det första kapitlet, att detta inte bara handlar om vaccinationer, inte om barns säkerhet, eller alla de saker som tas upp som frågor som härrör från detta, utan om frågan: "Om Andrew Wakefield kunde göra det, vem mer

där ute gör vad inom vetenskapen?” För det är lätt. Bedrägeri inom vetenskap är lätt. Särskilt inom biomedicinsk vetenskap där vi använder anonymiserade kliniska fall.

Det är alltid det som har intresserat mig. När det gäller att få det medicinska etablissemangen att uppmärksamma detta så har jag misslyckats.

Pontus Böckman: Om vi går tillbaka till historien som sådan: Hur fick du tag på de underliggande dokumenten? De uppgifter som Wakefield sa att han hade var anonymiserade, de var svåra att få tag på.

Brian Deer: Grejen med den här typen av människor – det finns flera av dem på världsscenen idag, en av dem kandiderar igen till Vita huset – är att de är oförmögna att erkänna sina fel. Än mindre ha någon ånger över vad de har gjort. Eftersom Wakefield var läkare hade han tillgång till försäkringspengar och han stämde mig för förtal. I Storbritannien måste du bevisa att det du har sagt är sant

om du blir stämnd för förtal . De behöver inte bevisa att det du sa är falskt, du måste bevisa att det du sa var sant.

Så han stämde mig. Han stämde *The Sunday Times*, han stämde tv-bolaget som jag gjorde en dokumentär för. Och det var hans livs största misstag.

Vi kan jämföra med rättegången mot tv-kanalen Fox. som ledde till upptäckten av hemligheterna kring Rupert Murdochs kanal. Folk på Fox-redaktionen sa "Ja, ja, vi vet att Trump ljuger, men säg inte det till tittarna, för då kommer de inte att titta på våra program." Så de fabricerade och tillät människor som Rudolph Giuliani att medverka, att dyka upp på tv och bara ljuga om att det amerikanska valet var stulet.

Att Wakefield jagade efter oss ledde till upptäckten av en enorm mängd information. Vi fick ett domstolsbeslut mot honom som krävde att hans advokater lämnade barnens ocensurerade sjukhusjournaler till mig. Under en hel dag satt jag på min advokats kontor och läste dessa journaler. Medan jag gjorde det gick Wakefields advokater till domstolen i London och drog tillbaka stämningen. Då kunde jag inte längre använda dokumenten. Jag har aldrig haft dem fysiskt. Jag kunde inte hänvisa till dem. De var förseglade. Men jag visste vad som fanns i dem.

Sedan, när det kom till en utfrågning i disciplinnämnden som pågick i 217 dagar – vilket är längre än rättegången mot OJ Simpson – satt jag i hörnet, lyssnade på bevisen och dokumenterade dag efter dag, vecka efter vecka till dess att jag kunde rekonstruera barnens journaler. Jag kunde bevisa att det inte bara var så att barnen var riggade, utan att han fick betalt av advokater, att han hade sina egna produkter att sälja, att han systematiskt hade ändrat

i barnens journaler, manipulerat historier och ändrat diagnoser för att fabricera en koppling mellan vaccinet och autism.

Resultatet blev fröet till alla kampanjer, nätverk och aktiviteter som flammade upp runt om i världen när vi sedan hamnade i covid-19-pandemin. Eftersom Wakefield redan hade etablerat sitt nätverk av antivaccinkampanjer. Allt som följd av studien.

Åtta månader efter att tidskriften publicerade studien, var oron och uppståndelsen hos den brittiska befolkningen kring dessa vacciner – som särskilt vissa tidningar spädde på, inklusive Rupert Murdochs – så pass att regeringen finansierade en rättegång i London, som sedermera resulterade i ytterligare en rättegång i USA. Vilket kostade de brittiska skattebetalarna och de svarande företagen, läkemedelsföretagen – justerat någorlunda efter dagens pen-

ningvärde – 100 miljoner dollar. Det var kostnaden för att skapa en global oro. Lanserat från ett sjukhus i London, lanserat av en medicinsk skola i London, ledd av dekanus för medicinhögskolan, och ett pressmeddelande till brittisk media. En kampanj på 100 miljoner dollar lanserades i februari 1998. Och det ekar genom åren ännu till denna dag.

Pontus Böckman: Och det här var en grupptalan på uppdrag av personer vars barn kan ha skadats av detta – eller, det var påståendet.

Brian Deer: Det var påståendet. Men vad man lär sig och det som har hållit mig engagerad så länge är att när man gräver i de enskilda så upptäcker man att det inte var – och har aldrig varit – människor som trädde fram för att rapportera om deras misstankar om att ett vaccin skadat deras barn. Det var aldrig de som skapade momentum för detta. De fick det sagt till sig. De berättade det inte själva. De hörde påståendet i media.

När det gäller autism så är det en så mystisk sak och det har ändrat sin betydelse under de senaste 30 åren. Jag tror att läkemedelsindustrin är inblandad i utvidgningen av kategorin autism. Läkemedelsindustrin expanderar definitionen hela tiden. Så som vi håller på så kommer alla så småningom att ha en autismdiagnos och alla kommer att behöva få en viss produkt utskriven för att hantera denna karaktärsegenhet, som de må eller inte må ha.

Du hittar samma sak inom nästan alla områden inom medicin. Du hittar det bland hjärtsjukdomar, vid Alzheimers, vid impotens hos män. Under åren växer kategorier. Allt blir alltid värre. Fler och fler människor behöver ta läkemedel. Detta är en av drivkrafterna bakom föränd-

ringen i definitionen av autism. Så det är en fantastisk marknad att ta sig in på.

Dessa föräldrar fick veta att deras barns autism orsakats av vaccinet. De visste inte varför deras barn hade olika typer av beteendeproblem. Sedan sa någon att det var vaccinet. Eftersom praktiskt taget alla barn hade vaccinerats skulle någon procent komma fram och säga: "Nu förstår jag, det låter vettigt."

Säg att jag i helgen publicerade en rapport i *The Sunday Times* som säger: "Det finns påståenden om ett möjligt samband mellan kristna dop och astma hos barn." Den kvällen kommer det att finnas föräldrar som går igenom sina barns journaler och säga: "Ja, men så klart! Jag ser det." De kommer att ringa sina advokater, de kommer att ta fallet och lägga ut det i media.

Sedan drar det i väg. Jag följer upp med: "Vi är inte helt säkra, men det finns en professor Schmeckelgruber som tror att det kan ha något att göra med marmorn i de kristna dopfunten som leder till astma." Det skulle ta fart.

Pontus Böckman: Jag som själv är förälder tror att det är ganska naturligt. Om någon hade sagt till mig att mitt barn hade skadats av något skulle jag förmodligen göra samma sak. Så det är väldigt lätt att få folk att stå bakom sådant.

Men för att fortsätta så förlorade Andrew Wakefield till slut sin läkarlegitimation.

Brian Deer: Ja. Han förlorade sin möjlighet att arbeta som läkare och hans artikel i *The Lancet* drogs tillbaka. Ett skämt jag drar ibland, som kanske låter lite skrytigt...

Pontus Böckman: Skryt gärna, jag tycker att du har förtjänat det.

Brian Deer: "Det är många människor som har fått in artiklar publicerade i *The Lancet*, men jag har fått en borttagen." Utan någon medicinsk eller formell vetenskaplig utbildning. Jag är väldigt stolt över det.

Som sagt så var min ambition inte att övertala människor att vaccinera sig, att vara en vaccinförespråkare eller att lyfta fram problemen med mässling, även om alla dessa saker spelar in. Det handlade egentligen om att komma åt mysteriet med ett problem inom vetenskapen, vilket är att bedrägeri och missförhållanden är mycket vanligare än vad folk tror. Och tidskrifterna och de vetenskapliga högskolorna vill inte höra talas om det. De vill bara inte veta.

Pontus Böckman: Jag tror att det du nämnde tidigare är att det finns ett, ibland missriktat, förtroende från

de medicinska tidskrifterna och dess granskare. Om du vill ljuga i ett vetenskapligt dokument är det förmodligen lättare än man tror. För folk utgår inte ifrån att du skulle göra så.

Det tog ett tag innan allt Andrew Wakefield gjort avslöjades. Kan du berätta lite om det?

Brian Deer: De första och mest detaljerade bevisen på bedrägeri dök upp 2009 och 2011.

Pontus Böckman: Men under den tiden hade tanken om att det fanns en koppling mellan autism och MPR-vaccinet legat och grott i över 10 år. Det är ju väldigt svårt att stoppa tillbaka anden i flaskan, så att säga.

Brian Deer: Det är väldigt svårt att hantera det här nätverket som han skapade av föräldrar under årens lopp. Stämningen och deras ansträngningar att vinna miljontals dollar i ersättning. De trodde att de skulle vinna, men ingen av dem fick en cent. Bitterheten och skuldkänslan som Wakefield lyckades skapa hos dessa föräldrar blev en väldigt potent kraft.

Det är idag en väldigt potent kraft bakom nätverken som utnyttjas när det kommer till vaccinet mot coronaviruset och allmänna idéer om att det på något sätt pågår en stor konspiration för att förneka sanningen och hålla hemligt vad vi alla vet är sant.

Pontus Böckman: För Wakefield blev det en karriär. Han har levt på den här historien sedan dess, och han har

Om du vill ljuga i ett vetenskapligt dokument är det förmodligen lättare än man tror.

burits upp av den misstro som han själv planterat. Vissa människor är väldigt ovilliga att inse att han var en bedragare eller en lögnare.

Brian Deer: Det finns ett fenomen där beslutsamma lögnare, som Wakefield eller Donald Trump, använder sin exponering och det faktum att de har blivit påkomna som bevis på sin ärlighet. De säger: "Allt är lögnar. De är ute efter mig för att jag står på rättvisans sida och att jag står på folkets sida." Det är som i sporten judo, där du utnyttjar kraften från din kommande motståndare och använder den mot dem. Wakefield var alltid, sedan åtminstone 2001 – innan jag någonsin blev inblandad – på ärans väg med detta.

Frågor från publiken

Lina Tebbla: Vad hände med det patent som Andrew Wakefield faktiskt lämnade in? Det gör ju honom till en del av Big Pharma. Vad skulle hans antivaxx-svans tycka om det patentet?

Brian Deer: Grejen är att det var helt galet. Du skulle bara behöva låta en biomedicinsk forskare titta på det och den skulle konstatera att det är fullkomligt löjligt.

Låt mig jämföra med Mel Brooks film *The Producers* [*Det våras för Hitler*, 1967] Utgångspunkten för den filmen är att om du gör en väldigt dålig Broadwaymusikal, en musikal som floppar, kan du tjäna mer pengar än en på musikal som lyckas. Metoden var att lura äldre små damer på sina besparingar, att få 50 äldre små damer att investera 50 % av produktionskostnaderna.

Det hela var väldigt likt *The Producers*. Hans vaccin skulle aldrig fungera. Men genom att dra nytta av allmän-

**THE
GREAT YAQUIS**

A Guaranteed CURE
FOR
RHEUMATISM
WHETHER
ACUTE, CHRONIC,
SCIATIC, NEURALGIC
OR
INFLAMMATORY
50c a Bottle.

PREPARED FROM PURE
RATTLESNAKE OIL.

THE ONLY COMPANY IN
THE UNITED STATES
THAT MAKES THE
**GENUINE
ARTICLE.**
50c a Bottle.

SNAKE-OIL LINIMENT

RELIEVES INSTANTANEOUSLY

hetens oro och publiciteten kunde han lansera en produkt för ett säkrare vaccin för att skydda mot autism. Det skulle också vara en behandling för autism enligt patentet och diagnostiken. Det var en ren och skär mirakelprodukt som aldrig kunde ha fungerat. Men du kunde få många “mug punters”, som vi kallar dem i England, det vill säga naiva investerare som ger dig sina pengar. Och det var vad det handlade om.

Det kunde aldrig ha fungerat. Men det skulle du inte veta om du var en mamma med ett autistiskt barn och du hade börjat kampanja, när din hjälte säger: “Nu har vi den här produkten.” Du skulle skicka dina pengar till honom. Och det var tanken. Men han stoppades från att göra det av någon på sjukhuset där han arbetade som visste mer om dessa saker än jag någonsin kunnat. Han sa bara: “Det här är en bluff.”

Teddy Winroth: Jag är väldigt nyfiken på vad du tycker om Richard Horton, chefredaktören för *The Lancet*. Rätta mig om jag har fel, men jag tror att du mötte en hel del motstånd från *The Lancet* till en början.

Brian Deer: Ja, precis i början. I februari 2004, när vi skulle publicera det första reportaget i *The Sunday Times*, det som bara handlade om advokaternas inblandning och varifrån barnen kom, hörde jag av redaktionen. "Du måste se till att du har rätt här. Du måste gå till 'Gud'. Du måste prata med Gud om detta. "

Så jag ordnade ett möte med chefredaktören för *The Lancet*. Mötet ägde rum på en onsdag och vi skulle publicera följande söndag. Jag berättade för honom om varifrån barnen kom, de juridiska pengarna och allt det här. På mötet fanns åtta av deras redaktörer, inklusive chefredaktören Richard Horton. De förde alla anteckningar. Vad de sedan gjorde var att de tillkännagav sitt förnekande av våra upptäckter på fredagseftermiddagen, för att försöka avstyra vår story och förhindra att någon tog notis om den.

Men han gjorde ett fruktansvärt misstag. Det är nämligen en tradition inom brittisk politik att om du vill släppa en story för att minimera dess publicitet, då går du av tekniska skäl ut med den på en fredagseftermiddag.

Wakefield hade redan från början professionella publicister som arbetade för honom. De gick ut med ett förnekande av mitt material och våra upptäckter på en fredagseftermiddag.

De borde ha varit medvetna om aspekten att *The Sunday Times* var, och fortfarande är, den överlägset mest inflytelserika tidningen i Storbritannien.

I Storbritannien har vi söndagstidningar som bara

kommer ut på söndagarna. Sex dagar i veckan publicerar *The Times*, på söndagarna publicerar *The Sunday Times*. Vid den tiden sålde *The Sunday Times* 1,4 miljoner exemplar.

Alla andra tidningar och TV-stationer visste vad som skulle stå på förstasidan av *The Sunday Times*. Det visste de redan på fredagen. Vi, som hade gjort allt detta arbete, körde vår story igen och sa: "Nu avslöjar vi HELA storyn!" Vilket bara var ett sätt att berätta samma story som vi redan berättat.

Andrew Wakefield sa att det var hans moraliska plikt att uppmana föräldrar att be om enstaka vacciner och bojkotta MPR-vaccinet tills "det här problemet har lösts," i hans ord.

Nu tittade Storbritannien bara på det hela och tänkte: "Okej... Så vacciner och autism. Plus en advokat ... Aha, nu förstår vi." Och de förstod. Alla förstod.

Då hade vaccinationsfrekvensen under en lång tid bara gått ner och ner. Från den dagen stabiliserades den och gick upp, upp och upp. Ända tills den var tillbaka till där den var innan Wakefield någonsin gjorde allt det här.

Så Richard Horton gjorde ett stort misstag när han försökte täcka upp för Wakefield.

Pontus Bäckman: Nu har ju jag aldrig varit chefredaktör för en sådan tidning eller tidskrift, men jag hur Horton trodde att de skulle komma undan. Skulle det inte vara bättre att bara säga "Åh, vi blev också lurade"? De kunde ha spelat det hela på det motsatta sättet. De kunde ha pekats ut Andrew Wakefield. För vid den tiden måste de ha insett att de hade fel, eller hur?

Brian Deer: Richard Horton, chefredaktören, sa att de blev lurade. Det enda är att det tog honom sex år att säga det det. Det tog sex år för den brittiska medicinska styrelsen, efter en 217 dagar lång utfrågning, att bekräfta att allt vi hade sagt från första början var sant. Då sa chefredaktören: "Åh, men vi blev lurade." Sedan sopades det under mattan.

Peter Möller: Förutom Wakefield fanns det ytterligare ett dussin författare till den här artikeln. Vad hände med dem?

Brian Deer: De hade ingen aning. De visste inte ens vilket barn som var vilket. För att ge dig ett exempel på de andra författarnas engagemang ska jag berätta en anekdot.

Artikeln var fem sidor lång. 4 000 ord. På framsidan, på den allra första sidan, stod det att alla dessa barn hade

HMS Warrior, kanske kallad DSM Warrior av Andrew Wakefield.

blivit diagnosticerade för sitt neurologiska status och beteendestatus. Du blir hänvisad till en fotnot till Diagnostic and Statistical Manual of the American Psychiatric Association, 4:e revisionen. Även kallad DSM-IV. Men på framsidan av tidskriften stod det att barnen bedömts mot "HMS-IV"-kriterier.

Samtliga medförfattare borde ha vetat att "HMS" i Storbritannien betyder, när vi hade en drottning, "Hennes Majestäts Skepp". Ingen märkte ens att barnen diagnostiserats mot kriterierna för ett fartyg.

De var bara glada över att ha sina namn på en artikel i *The Lancet*. Att få sitt namn på en artikel i *The Lancet* är ett stort steg i karriären, särskilt om du arbetar med klinisk medicin.

Andrew Wakefield hade påstått att barnen hade en tarmsjukdom, enterokolit, en inflammation i tarmen. Den chefspatolog som involverades förnekade först att de hade det. Men hon valde sedan att vara tyst. Hon var inte medförfattare från början. Hon sa: "Hmm, jag kommer inte ihåg att dessa barn hade enterokolit." Så de gjorde henne till medförfattare och hon tog tillbaka sin invändning.

Det finns en annan författare som än idag, mer än ett decennium efter att artikeln dragits tillbaka, har kvar artikeln på sitt CV. Han säljer medicinsk rådgivning till föräldrar.

Medförfattarna brydde sig helt enkelt inte ett dugg om vad artikeln sa. Wakefield kunde ha redogjort för sin lunch i artikeln. Om det gav dem ett erkännande i *The Lancet* skulle de bara vara glada.

Hela den här grejen med medförfattare, gemensamt ansvar, peer review ... Allt är till stor del skitsnack för att möjliggöra för förlagsgiganter som står bakom tidskrifter som *Nature*, *The Lancet* och *The British Medical Journal*. De har inte folk som sitter och rullar tummarna och bara väntar på att någon ska komma med anklagelser om forskningsfusk. För det är för mycket jobb. Det är för mycket tid.

"Nej, nej, låt det vara. Om det är fel kommer någon annan att skriva en artikel som korregerar felet."

Det är så de vill spela det. De vill helt enkelt inte höra talas om detta. Medförfattarna ville inte veta.

Den enda psykiatern som gjorde några av de psykiatriska diagnoserna ifrågasatte det hela (det borde väl ha varit en pediatrik psykolog, men nu var det en psykiater). Han sa: "Jag tror helt enkelt inte att beskrivningen av barnen är

korrekt i artikeln.” Men han, återigen, gjorde inget åt det förrän han förhörde inför den medicinska nämnden flera år senare om vad som hänt.

Jag blev erbjuden att skriva en text åt *Nature* om allt detta. Vad jag då argumenterade för var att varje land behöver få inspektörer för att granska laboratorierna på plats. Slumpmässiga inspektioner, så att de vet att de kan bli inspekterade. Om du driver ett labb ska du riskera att bli inspekterad av en extern byrå. Det fungerar så för skolor, fängelser och andra typer av institutioner.

Ta restauranger som exempel. Om du driver en restaurang i Storbritannien kan du sitta där och steka dina hamburgare när det plötsligt kommer en folkhälsoinspektör och kontrollerar vilka råvaror du använder och vid vilka temperaturer de tillagas.

Så jag skrev så i den här artikeln till *Nature*. Den beställande redaktören sa: “Vi kan inte publicera det här.” Jag undrade varför. Han sa: “För det står att det inte finns någon större anledning att anta att forskare är ärligare än restaurangchefer.

Det kan vi inte säga. Vi är vetenskapens husorgan.” Så de refuserade den.

The British Medical Journal bad mig att skriva en artikel när vi var mitt inne i covidpandemin. Jag började med att ställa frågan: “Om

Hela den här grejen med medförfattare, gemensamt ansvar, peer review ... Allt är till stor del skitsnack för att möjliggöra för förlagsgiganter.

inte nu, när då?” Jag sa i princip att vetenskapen måste skärpas upp *nu*. Allmänheten har rätt att kunna lita på det som publiceras. Så jag sa: “Om inte nu – under denna enorma globala pandemi – om inte nu, när då?” *The British Medical Journal* återkom till mig och sa att de inte kan publicera det. Vi behöver något mer nyanserat och subtilt.” Så de ville inte heller publicera.

Pontus Bäckman: I början av detta sa du något som många människor, förmodligen inklusive jag själv och många här, missar poängen. Låt oss marknadsföra din bok lite, *The Doctor Who Fooled the World* Köp den. Läs den.

Brian Deer: Köp två!

Pontus Bäckman: Köp två och ge till dina vänner. Men din stora poäng är att vi måste titta på själva systemet. Hur peer review fungerar och vetenskap generellt. Håller du med om det?

Brian Deer: Det är helt rätt. Det Wakefield gjorde är ett lysande exempel på vad man kan komma undan med.

Den främsta enda anledningen till att han blev påkommen var för att han valde ett vetenskapsområde som är av ett så omedelbart och personligt intresse för familjer. Dessutom hade jag finansiering för mitt arbete. Bara den första storyn krävde fyra månaders arbete. Idag vet jag inte hur många journalister som skulle få spendera fyra månader på något sådant. Men det var därför han blev påkommen.

Om han hade gjort detta inom ett område som hjärtsjukdom så skulle ingen journalist någonsin få stöd för att ta reda på vad som hänt. Ämnesområdet var anledningen till att han blev påkommen.

Även det reportage jag gjorde 1986, om snubben som

fejkade sin forskning om p-piller, tog ungefär två månader, varav en krävde att jag åkte till Australien, vilket förvisso var ganska trevligt. Så det är den enda anledningen till att han åkte fast.

Tänk på alla andra områden av medicin, alla andra områden av vetenskap. Det finns en kvinna som heter Elisabeth Bik. Hon är en mikrobiolog som hittar bedrägerier i forskning nästan varje dag i veckan bara genom att titta på bilder i biomedicinska publikationer. Bildmanipulation är väldigt lätt att upptäcka idag. Det jag kunde göra då var något annat.

Jag tittade inte på vad som stod i själva tidskriften, utan jag grävde fram fakta bakom artikeln. Jag identifierade de enskilda patienterna, vad som var fel på dem, vad som inte var fel på dem, när de fick sin diagnos, vad diagnosen var, vad alla blodprover sa och så vidare, för vart och ett av dessa barn. Det var en nästan omöjlig uppgift.

Dan Larhammar: Jag har berättat för mina studenter inom medicin och biomedicin om dina prestationer i 10 år eller så. Jag undrar vad som hände med de andra runt Wakefield? Dekanen, advokaten och sjukhusledningen. Blev det några konsekvenser för dem?

Brian Deer: Inte än, nej. Men håll koll på det här. Förutsatt att jag inte dör före dem så kommer de att dyka upp i sinom tid, för det var inte bara han. Det krävde andras engagemang. Så ja, håll utkik.

Pontus Bäckman: Då vill jag återigen göra lite reklam för *The Doctor Who Fooled the World*. Den är tillgänglig på engelska och den finns på Kindle.

Brian Deer: Det enklaste är att skaffa den från Amazon, där du kan ge den en 5-stjärnig recension om du beställer den. Den är ganska enkel, den är inte en teknisk vetenskaplig bok. Jag tror att ni kommer att finna lite av en berättelse där.

Pontus Bäckman: Jag tror också att den finns på polska och franska. Tyvärr inte på svenska.

Brian Deer: Nej, men kinesiska. Vi har sålt den i Kina. Så det borde göra en viss skillnad för er.

Pontus Bäckman: Brian Deer, tack så mycket för din tid.

Brian Deer: Tack. ✍️

Litteratur

Brian Deer. *The Doctor Who Fooled the World: Science, Deception, and the War on Vaccines*. John Hopkins University Press, 2020.